

2. BRAZDA, Monica: Retrokonversion des Zentralkataloges NRW. In: ProLibris, vol.2. no. 1997. pp. 222-224.
3. VOGT, Renate: Katalogkonversion in kleinen Schritten. In: Biblio, vol.42. no.3. 1993. pp. 301-307.
4. STOKLASOVÁ, Bohdana – BARES, Miloslav: Retrospective conversion in Czech libraries. Praha : Národní knihovná, 1995. 39 p.
5. CHAPMAN, Ann: Retrospective catalogue conversion: a national study and a discussion based on selected literature. In: Libri, vol.46. no.4. 1996. pp. 16-24.

Az Iparművészeti Múzeum Könyvtára

Tiszavári Ferencné

Az írás hozzászólásként érkezett a témához, az Iparművészeti Múzeum Könyvtára nem vett részt az NKA pályázatán. (A szerk.)

Az elhangzott nagykönyvtári tapasztalatok után szeretném egy kisebb, de országos jelentőségű speciális gyűjtemény – az Iparművészeti Múzeum Könyvtárának – REKON történetével megismertetni a tisztelt érdeklődőket. Tanulságosnak tartom ugyanis mind a munkálatok elkezdésének, mind a folyamatnak a körülményeit, valamint talán nem kevésbé fontos az eredmény, ahol most tartunk.

Kénytelen vagyok a katalóguskonverzió elkezdésének legfőbb motivációjához 1991-ig visszanyúlni, amikor is megbíztak a könyvtár vezetésével. Az állományt úgy vettem át, hogy nem volt szakember, aki átadta volna. Az előző könyvtárvezető kb. egy évvel, az utolsó szakkönyvtáros kb. fél évvel azelőtt távozott, hogy én megérkeztem. Rövid idő alatt kiderült, hogy rengeteg dokumentum hiányzik, de nyoma sem volt, hogy hová lett. A hiánynak több oka is lehetett. A kölcsönzési nyilvántartás, finoman szólva pontatlan volt; 1956-ban belövés érte a könyvtárat, amikor a gyűjtemény egy része súlyosan megsérült a repeszekről, így a legrosszabb állapotban lévőket kidobták törlési-selejtezési jegyző-

könyv nélkül; 1947-ben két nap alatt választották ketté az addigi egységes állományt (az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum és Iskola Könyvtárát), mert az Iparművészeti Főiskola elköltözött a Zugligeti útra és magával vitte az oktatáshoz szükségesnek ítélt műveket – megint csak dokumentáció nélkül.

Így tehát a leltárkönyv sem volt aktuális, és nem volt egyetlen nyilvántartás sem, ami alapján hozzá lehetett volna látni egy teljes állományrevízióhoz. (Ami több mint nyolcvan éve nem volt a könyvtárban!)

Tanácsalanságom csak egy pillanatig tartott, mert megtudtam, hogy van a múzeum pincéjében egy számítógép, amit a minisztérium juttatott az intézménynek, hogy inspirálja a nyilvántartási munkálatok elektronizálását. Mivel nem használta senki, elkertem és megkaptam a főigazgatótól, akit megtudtam győzni a terveimről. Úgy gondoltam, ha már egy számítógépes nyilvántartást megteremtünk – előkészítendő a revíziót –, ezzel elindulhat a könyvtár katalóguskonverziója, illetve lerakjuk

azt az alapot, amely kiegészítve előbb-utóbb teljes digitális katalógust eredményez.

Ezek alapján, 1992 elején ezzel az egy számítógéppel hozzáláttunk a csonka (az állománynak csak kb. egy részét tartalmazó) szolgálati-raktári katalógus főbb adatainak rögzítéséhez (leltári szám, raktári jelzet, szerző (gyakran csak vezeték) neve, a mű címe (sokszor rövidítve, csak a kulcsszót teljeségében beírva), megjelenés éve). Nem mondom, hogy szakmailag dicséretes, de apellálok a kollégák megértésére! Az állomány maradék részének előbb felsorolt főbb adatait a raktári jelzetek listakönyvből rögzítettük – ha ott megvolt –, illetve kiegészítettük a betűrendes katalógus céduláiról, vagy kézbevitel alapján írtuk be őket.

A SZIRÉN komplex könyvtárkezelői programmal kezdtük a leírásokat (azóta is ezzel dolgozunk legnagyobb megelégedésünkre). A választás indoka, amiért emellett a szoftver mellett kötöttünk ki – a többi vonzó tulajdonságáról most nem is szólna – az volt, hogy revízió készítésére is rendkívül egyszerűen használható modulral rendelkezik.

1995 nyarára eljutottunk a katalóguskonverzióval odáig, hogy a teljes könyvállomány adatait (kb. 40 ezer kötet) együtt lehetett látni HUNMARC formátumban, tehát meg tudtuk kezdeni a revíziót. Júliusban elkezdtek, augusztusban be is fejeztük az ellenőrzést, a hiánylista összeállítását kérhettem a programtól (és kaptam is!). Aki már végigcsinálta cédulákkal ezt a munkafázist, az tudja, mennyivel könnyebb volt így a könyvtáros élete az összegző jelentés megírásakor.

Így tehát végül is az állományrevízió kényszere szülte a katalóguskonverziót, amihez se külső segítséget, se pályázati pénzeket nem kaptunk; nyertünk viszont egy REKON műveletsort, egy, még sok mindenben kiegészítendő, de egyébként teljes digitális katalógust a mi gyönyörű, speciális gyűjteményünkről. Természetesen folyamatosan dolgozunk az adatok kiegészítésén, ehhez már a telematikai pályázat útján sikerült is egy kevés pénzt szerezni, ami nélkül a továbbhaladás azért elképzelhetetlen, mert a könyvtár munkatársai csak munkaidőn kívül tudják vállalni ezt a feladatot. A mostani állapot szerint a kb. 45 ezer könyvből 15 ezernek van tökéletes leírása az adatbázisunkban, ezekről készen állunk az országos hálózat számára is szolgáltatni az adatokat, remélve, hogy újabb pénzeket nyerünk majd, és előbb-utóbb kiegészül minden címleírás. Mivel igen komoly szakgyűjteményről van szó (az iparművészetek története, a díszítőtechnikák 1850-től napjainkig megjelent külföldi és hazai irodalma), rendkívül fontosnak tartom, hogy a téma iránt érdeklődők bárhol is számítógépes információhoz jussanak az állományról.

Nem kis büszkeséggel szólnék még az adatbázis azon részéről is, amely a könyvtárban 1993 januárjától bekerült összes dokumentum teljes címleírását és tartalmi feltárását, a folyóiratraktár kb. 2/3 részének előbbi módon rögzített adatait és a kb. 5 ezer analitikát tartalmazza, de ez már egy másik téma, most csak a REKON-ról cserélünk tapasztalatokat.